

**KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA
DO UNII EUROPEJSKIEJ
– UKRAINA –**

**Bruksela, 10 lipca 2026 r.
(OR. en)**

AD 50/26

LIMITE

CONF-UA 12

DOKUMENT AKCESYJNY

Dotyczy: WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ
– Klaster 6 – Stosunki zewnętrzne

NEGOCJACJE AKCESYJNE

Ukraina

WSPÓLNE STANOWISKO UE

(w następstwie stanowiska negocjacyjnego Ukrainy AD 35/26 CONF-UA 9)

Klaster negocjacyjny: 6

Stosunki zewnętrzne

W tym rozdziały 30 – Stosunki zewnętrzne, 31– Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony

WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ

Niniejsze stanowisko Unii Europejskiej jest oparte na jej ogólnym stanowisku na konferencję akcesyjną z udziałem Ukrainy (AD 9/24 CONF-UA 2) i podlega zasadom negocjacyjnym zatwierdzonym podczas tej konferencji, a zwłaszcza zasadom następującym:

- opinie wyrażone przez Ukrainę lub UE na temat danego rozdziału negocjacyjnego w żaden sposób nie będą przesądzać o stanowisku, jakie może zostać przyjęte w sprawie innych rozdziałów;
- porozumień – nawet częściowych – osiągniętych w trakcie negocjacji nad poszczególnymi rozdziałami nie należy uznawać za ostateczne, dopóki nie zostanie osiągnięte ogólne porozumienie dotyczące wszystkich rozdziałów;

oraz wymogom określonym w pkt 5, 12, 42, 49, 50, 51 i 52 ram negocjacyjnych.

UE zachęca Ukrainę, aby kontynuowała proces dostosowywania ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego oraz by skutecznie wdrażała i egzekwowała ten dorobek, a także – ogólnie – by jeszcze przed przystąpieniem do UE opracowała polityki i instrumenty, które będą możliwie najbliższe unijnym politykom i instrumentom.

UE odnotowuje, że w swoim stanowisku AD 35/26 CONF-UA 9 Ukraina akceptuje unijny dorobek prawny objęty kłastrem 6 obowiązujący na dzień 8 lipca 2026 r. oraz że będzie ona gotowa do wdrożenia go przed datą przystąpienia do Unii Europejskiej.

1. Rozdział 30 – Stosunki zewnętrzne

UE odnotowuje, że w dziedzinie wspólnej polityki handlowej ukraińskie przepisy są częściowo dostosowane do unijnego dorobku prawnego. UE zwraca się do Ukrainy o zapewnienie zdolności administracyjnych niezbędnych do wdrażania tej polityki oraz o dopilnowanie, aby umowy międzynarodowe, których Ukraina jest stroną, były zgodne z unijnym dorobkiem prawnym i aby wszystkie unijne przepisy mające bezpośrednie zastosowanie w dziedzinie wspólnej polityki handlowej UE zostały skutecznie wdrożone do dnia przystąpienia. UE odnotowuje zobowiązanie Ukrainy do zapewnienia – do dnia przystąpienia – zgodności umów handlowych i inwestycyjnych, których Ukraina jest stroną, z unijnym dorobkiem prawnym. UE zwraca się do Ukrainy, aby blisko współpracowała z Komisją Europejską w odniesieniu do wszystkich zmian w polityce handlowej w okresie przedakcesyjnym i aby dostosowała się do polityk i stanowisk UE przyjmowanych względem państw trzecich i w ramach organizacji międzynarodowych, w tym na forum Światowej Organizacji Handlu.

UE podkreśla, że zadaniem Ukrainy jest dopilnowanie, aby w momencie przystąpienia wszystkie **umowy międzynarodowe**, których jest stroną, w szczególności wszystkie umowy związane z handlem lub dwustronne umowy inwestycyjne zawarte przez Ukrainę z państwami trzecimi, były zgodne z unijnym dorobkiem prawnym. UE przypomina, że Ukraina będzie musiała rozwiązać wszystkie istniejące umowy dwustronne zawarte przez nią z państwami trzecimi, oraz wszystkie inne umowy międzynarodowe, których Ukraina jest stroną, a które nie są zgodne z obowiązkami wynikającymi z członkostwa w UE, w szczególności z wyłączną kompetencją UE w zakresie wspólnej polityki handlowej.

UE z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Ukrainy do wypowiedzenia – do dnia przystąpienia – całości postanowień wszystkich zawartych przez nią umów o wolnym handlu oraz do dopilnowania, aby wszystkie umowy w zakresie handlu, inwestycji i współpracy gospodarczej oraz inne odnośne umowy zostały dostosowane do unijnego dorobku prawnego. Wzywa się Ukrainę do informowania UE o treści wszelkich negocjacji prowadzonych w tym zakresie z państwami trzecimi i do ścisłego koordynowania tych negocjacji z Komisją. UE przyjmuje do wiadomości zobowiązanie Ukrainy, według którego wszelkie nowe umowy związane z handlem, jakie Ukraina może zawrzeć z państwami trzecimi do daty przystąpienia, będą zawierać postanowienie umożliwiające Ukrainie wypowiedzenie takiej umowy – przed przystąpieniem – bez konieczności jakiegokolwiek rekompensaty ze strony UE. UE zauważa, że od dnia przystąpienia Ukraina będzie musiała stosować unijną wspólną taryfę celną wobec wszystkich produktów i unijne zasady liberalizacji handlu usługami.

UE odnotowuje, że dostosowanie ukraińskich przepisów do unijnego dorobku prawnego w obszarze **kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania** jest częściowe. UE zachęca Ukrainę do intensywniejszych przygotowań personelu, aby jeszcze przed przystąpieniem można było skutecznie stosować unijne przepisy w tym obszarze. UE podkreśla również, jak ważne jest, aby Ukraina stale dostosowywała swoje ramy prawne do pozostałych przepisów rozporządzenia (UE) 2021/821 w sprawie **produktów podwójnego zastosowania**. Jeżeli chodzi o międzynarodowe systemy kontroli wywozu, UE odnotowuje, że Ukraina jest członkiem **porozumienia z Wassenaar**, Grupy Australijskiej, Grupy Dostawców Jądrowych (NSG) i Reżimu Kontrolnego Technologii Rakietowych (MTCR). Ukraina musi również w momencie przystąpienia zacząć stosować przepisy UE w zakresie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych i zapewnić skuteczne egzekwowanie unijnych środków ochrony handlu.

UE odnotowuje, że w Ukrainie nie ma przepisów regulujących **monitorowanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych**, i z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Ukrainy do przyjęcia nowego ustawodawstwa zgodnego z unijnymi przepisami w tym obszarze. UE podkreśla, jak ważne jest, aby Ukraina dostosowała przepisy do rozporządzenia (UE) 2019/452 w sprawie monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych – w tym do wszelkich przyszłych zmian, które przewidziane są we wniosku Komisji ze stycznia 2024 r. dotyczącym nowego rozporządzenia w tej sprawie.

UE odnotowuje, że w zakresie **instrumentów polityki zagranicznej** Ukraina jest samodzielną stroną **procesu Kimberley** od 2003 r., a ukraińskie krajowe ramy prawne regulujące handel diamentami są zgodne z systemem certyfikacji procesu Kimberley. UE odnotowuje ponadto, że od dnia przystąpienia do UE Ukraina będzie członkiem tego systemu w ramach członkostwa w UE i nie będzie już jego samodzielnym członkiem tak jak obecnie. UE odnotowuje, że Ukraina planuje utworzyć unijny organ procesu Kimberley. UE odnotowuje, że Ukraina nie dostosowała przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **przeciwdziałania torturom**. UE podkreśla, że ważne jest, aby Ukraina zapewniła pełne dostosowanie ustawodawstwa do pozostałych przepisów rozporządzenia (UE) 2019/125 w sprawie przeciwdziałania torturom; przypomina także, że konieczne jest zapewnienie skutecznego egzekwowania tych przepisów od dnia przystąpienia.

UE odnotowuje, że w obszarze **polityki działań rozwojowych** Ukraina jest zdecydowana stosować politykę i zasady UE regulujące jej partnerstwa międzynarodowe. UE zachęca Ukrainę do utworzenia ram prawnych obejmujących współpracę międzynarodową i politykę rozwojową zgodnie z politykami i zasadami UE, w tym do wzmocnienia zdolności administracyjnych i powołania agencji ds. rozwoju.

UE odnotowuje, że w obszarze **polityki pomocy humanitarnej** Ukraina jest zdecydowana stosować politykę i zasady UE regulujące niesienie pomocy humanitarnej. UE odnotowuje, że Ukraina posiada zdolności do przeprowadzania interwencji humanitarnych i uczestniczy w Unijnym Mechanizmie Ochrony Ludności. UE odnotowuje również, że Ukraina dysponuje krajowymi ramami prawnymi, które są częściowo dostosowane do unijnego dorobku prawnego w tej dziedzinie. UE zwraca się do Ukrainy o opracowanie strategicznych ram polityki w zakresie udzielania pomocy humanitarnej krajom spoza UE zgodnie z unijnymi politykami i zasadami.

UE odnotowuje, że jeżeli chodzi o **zwalczanie korupcji w stosunkach zewnętrznych**, Ukraina dysponuje ramami prawnymi oraz krajową strategią w tym zakresie. UE oczekuje, że Ukraina będzie intensywniej zwalczała korupcję poprzez skuteczne i stałe egzekwowanie środków antykorupcyjnych, w tym stosowanie środków zapobiegawczych i prowadzenie działań uświadamiających.

2. Rozdział 31 – Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony

UE z zadowoleniem odnotowuje, że mimo wyzwań wynikających z trwającej rosyjskiej wojny napastniczej Ukraina prowadzi ukierunkowaną politykę zagraniczną, bezpieczeństwa i obrony, która odzwierciedla strategiczną decyzję tego państwa o ubieganiu się o członkostwo w UE.

Jeżeli chodzi o **instytucje i proces decyzyjny**, UE odnotowuje, że przygotowania Ukrainy do skutecznej i terminowej realizacji WPZiB i WPBiO oraz do uczestnictwa w nich przebiegają dobrze i że Ukraina będzie w stanie w przyszłości odpowiednio dostosować swoją administrację i swoje zdolności. UE podkreśla, że prowadzi z Ukrainą szeroko zakrojony **dialog polityczny** i że dialog ten został dodatkowo pogłębiony w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej. Ukraina utrzymuje bliski i intensywny dialog polityczny z większością państw członkowskich UE i podpisała z nimi dwustronne porozumienia w sprawie bezpieczeństwa będące uzupełnieniem wspólnych zobowiązań UE i Ukrainy w zakresie bezpieczeństwa. UE odnotowuje, że Ukraina odgrywa aktywną rolę, przyjmując stanowiska zgodne z unijnymi wartościami i interesami polityki zagranicznej; UE odnotowuje także wysiłki Ukrainy na rzecz zacieśnienia współpracy dyplomatycznej z partnerami światowymi w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej oraz jej działania zewnętrzne mające na celu znalezienie poparcia dla sprawiedliwego, trwałego i kompleksowego pokoju.

Jeżeli chodzi o **wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa (WPZiB)**, UE odnotowuje, że w 2024 r. Ukraina w 95% przyłączyła się do oświadczeń wysokiego przedstawiciela wydanych w imieniu UE oraz do decyzji Rady w sprawie środków ograniczających. UE silnie zachęca Ukrainę do podejmowania dalszych konkretnych kroków w celu pełnego przyłączenia się do oświadczeń wysokiego przedstawiciela wydanych w imieniu UE oraz do decyzji Rady w sprawie środków ograniczających, zgodnie z zasadami suwerenności i integralności terytorialnej wszystkich państw; do dnia przystąpienia Ukraina powinna przyłączyć się w 100% do wspomnianych oświadczeń i decyzji.

UE odnotowuje częściowe dostosowanie ukraińskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **środków ograniczających**. UE oczekuje, że do dnia przystąpienia Ukraina w pełni dostosuje przepisy do wszystkich unijnych systemów sankcji; UE odnotowuje, że władze starają się usprawnić krajowe ustawodawstwo i mechanizmy sankcyjne, w szczególności w celu skutecznego wdrażania unijnych sankcji i przeciwdziałania ich obchodzeniu. UE zwraca się do Ukrainy, aby dalej wzmacniała ramy wdrażania sankcji zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym.

UE odnotowuje zobowiązanie Ukrainy do wspierania środków i działań realizowanych przez UE w obszarze **zapobiegania konfliktom**, jak również do uczestnictwa w tych środkach i działaniach. UE odnotowuje, że ukraińskie ramy ustawodawcze i techniczne dotyczące zapobiegania konfliktom są częściowo dostosowane do unijnego dorobku prawnego. W kontekście WPBiO UE zwraca się do Ukrainy o dalsze wypełnianie luki między wczesnym ostrzeganiem a wczesnym działaniem oraz o dopilnowanie, aby podstawą działań w zakresie zapobiegania konfliktom była zintegrowana analiza.

Jeżeli chodzi o **nieprolifrację**, UE odnotowuje, że Ukraina popiera cele UE w zakresie rozbrojenia, kontroli zbrojeń i nieprolifracji i że jest gotowa do przyjęcia i wdrożenia odnośnego unijnego dorobku prawnego. UE przyjmuje do wiadomości, że Ukraina jest państwem stroną wszystkich ważniejszych umów międzynarodowych dotyczących nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i w obszarze broni konwencjonalnej. UE podkreśla, że ważne jest przyłączanie się do stanowisk UE na różnych międzynarodowych forach zajmujących się nieprolifracją i kontrolą zbrojeń – jest to jeden z istotnych unijnych priorytetów. UE zachęca Ukrainę do ratyfikowania Traktatu o handlu bronią; do dalszego angażowania się na rzecz celów humanitarnych oraz do utrzymania i upowszechniania, w miarę możliwości, globalnych osiągnięć związanych z konwencją o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych, a także roli tej konwencji; oraz do dostosowania swoich ram prawnych w zakresie kontroli wywozu broni do wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB.

UE odnotowuje wysiłki, które podejmuje Ukraina w celu kontrolowania produkcji, nabywania, identyfikacji, rejestracji, przechowywania i ochrony **broni strzeleckiej i lekkiej**.

UE z zadowoleniem odnotowuje, że Ukraina przygotowuje krajową strategię (plan działania) w zakresie przeciwdziałania i zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, na podstawie kompleksowej krajowej oceny zagrożeń; strategia miała zostać przyjęta do grudnia 2025 r. UE zwraca się do Ukrainy, aby w strategii tej określiła zakres obowiązków organów krajowych, działania, które należy podjąć w określonych ramach czasowych, oraz finansowanie tych działań; zwraca się także o to, aby Ukraina szybko przyjęła i wdrożyła tę strategię, w pełni wykorzystując pomoc udostępnioną przez UE i partnerów międzynarodowych. Ukraina zrobiła postępy w dziedzinie kontroli broni strzeleckiej i lekkiej i powinna nadal osiągać solidne wyniki, także z uwzględnieniem ryzyka związanego nielegalnym handlem bronią.

Jeżeli chodzi o **współpracę z organizacjami międzynarodowymi**, UE odnotowuje, że Ukraina utrzymuje kontakty z ponad 80 organizacjami międzynarodowymi, w tym z kluczowymi instytucjami, takimi jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Rada Europy i Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. UE z zadowoleniem odnotowuje, że Ukraina jest państwem stroną statutu rzymskiego, który wszedł w życie 1 stycznia 2025 r. UE odnotowuje konsekwentne przyłączanie się Ukrainy do stanowisk UE na forach międzynarodowych i pozytywnie ocenia aktywne zaangażowanie Ukrainy w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej i na rzecz wspólnej wizji pokoju, rozliczalności i międzynarodowego porządku opartego na zasadach.

UE z zadowoleniem odnotowuje, że Ukraina aktywnie angażuje się na **międzynarodowych forach zajmujących się prawami człowieka** i że dostosowuje się do oświadczeń i stanowisk, które UE tam przyjmuje. UE z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Ukrainy do dalszego uzgadniania swoich priorytetów w dziedzinie praw człowieka z planem działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji, trzecim unijnym planem działania w sprawie równości płci (GAP III) oraz planem działania UE na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

UE i Ukraina zawarły umowę o bezpieczeństwie informacji w sprawie wzajemnej ochrony informacji niejawnych; umowa ta obowiązuje od 2007 r. Ukraińskie przepisy i ramy instytucjonalne są zasadniczo zgodne ze standardami UE. UE podkreśla, że Ukraina musi dalej dostosowywać ustawodawstwo oraz środki fizyczne i kryptograficzne, aby być w stanie prowadzić elektroniczną wymianę informacji opatrzoną klauzulą CONFIDENTIEL UE/UE CONFIDENTIAL i wyższą.

UE zauważa, że Ukraina dysponuje solidnymi przepisami, i z zadowoleniem odnotowuje podejście do zwalczania **zagrożeń hybrydowych** obejmujące całą administrację rządową. UE zwraca się do Ukrainy, aby dalej modernizowała odpowiednie ustawy i dostosowywała je do unijnego dorobku prawnego.

UE zachęca Ukrainę do kontynuowania wysiłków na rzecz ograniczania możliwości **obcych manipulacji informacjami i ingerencji**, w tym rozpowszechniania dezinformacji, Ukraina jest proszona o wyznaczenie swoich przedstawicieli w grupie roboczej UE–Ukraina ds. komunikacji strategicznej oraz o skupienie się na unijnym zestawie narzędzi do przeciwdziałania obcym manipulacjom informacjami i ingerencjom, a także na przyjęciu przepisów dostosowanych do aktu o usługach cyfrowych. UE odnotowuje, że Ukraina zamierza przystąpić do europejskiej tarczy demokracji.

Z uwagi na pełnoskalową rosyjską inwazję i wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie unijno-ukraińska współpraca wojskowa i w zakresie bezpieczeństwa została istotnie wzmocniona, w szczególności w ramach **Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju**.

UE z zadowoleniem przyjmuje ściślejszą współpracę z Ukrainą w kwestiach związanych z **bezpieczeństwem i obroną**, które są regularnie omawiane w kontekście dialogów UE–Ukraina oraz dialogów na temat obrony, a także w innych formatach, i odnotowuje, że Ukraina jest zainteresowana rozwojem zdolności swojego przemysłu obronnego w drodze jego integracji z unijną bazą przemysłową sektora obronnego.

UE odnotowuje wcześniejszy udział Ukrainy w unijnych misjach i operacjach zarządzania kryzysowego w ramach **wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO)**, w tym w operacji EUFOR Althea w Bośni i Hercegowinie i EUNAVFOR Atalanta; udział ten został zawieszony po wprowadzeniu stanu wojennego. Na skutek rosyjskiej wojny napastniczej współpraca wojskowa i w zakresie bezpieczeństwa między Ukrainą a UE i jej państwami członkowskimi została znacznie zacieśniona, m.in. w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (za pośrednictwem środków pomocy na rzecz dostarczania sprzętu wojskowego), misji UE w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy (EUMAM Ukraine) i misji doradczej UE na rzecz reformy cywilnego sektora bezpieczeństwa na Ukrainie (EUAM Ukraine). Ukraina jest gotowa wznowić aktywny udział w unijnych misjach i operacjach w zakresie WPBiO, jak tylko warunki pozwolą na ponowne podjęcie działań zewnętrznych.

UE przyjmuje do wiadomości wyrażone przez Ukrainę zainteresowanie udziałem w projektach w ramach **stałej współpracy strukturalnej (PESCO)**. UE zwraca się do Ukrainy, aby kontynuowała działania na rzecz udziału w odpowiednich projektach PESCO w przyszłości.

W związku z tym, że jest to struktura sterowana przez państwa członkowskie, wnioski o udział są najpierw oceniane przez uczestników odnośnych projektów.

UE odnotowuje, że jeżeli chodzi o **zwalczanie korupcji w polityce zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony**, konieczne są dalsze zdecydowane kroki w celu wyeliminowania zagrożeń korupcyjnych w sektorze obrony w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę. UE zwraca się do Ukrainy, aby wzmocniła swoje ramy instytucjonalne w celu zwiększenia przejrzystości i rozliczalności, zmodernizowała systemy zamówień w sektorze obrony i ukróciła praktyki korupcyjne w wojskowych systemach wynagrodzeń.

* * *

W związku z obecnym stanem przygotowań, UE odnotowuje, że przy założeniu, że Ukraina musi nadal czynić postępy w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego objętego poniższymi rozdziałami i we wdrażaniu tego dorobku, rozdziały te mogą zostać tymczasowo zamknięte dopiero wówczas, gdy UE stwierdzi, że spełniono następujące kryteria:

Rozdział 30 – Stosunki zewnętrzne

- Ukraina dostosuje swoje ramy prawne do pozostałych przepisów rozporządzenia (UE) 2021/821 w sprawie kontroli wywozu towarów podwójnego zastosowania, ze zmianami, i rozporządzenia (UE) 2019/452 w sprawie monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych, ze zmianami, oraz wdroży pozostałe przepisy rozporządzenia (UE) 2019/125 w sprawie przeciwdziałania torturom.
- Ukraina przedłoży Komisji plan działania zawierający kompleksowy wykaz umów międzynarodowych, których jest stroną, w celu zapewnienia zgodności tych umów z unijnym dorobkiem prawnym od dnia przystąpienia.

Rozdział 31 – Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony

- W dziedzinie kontroli broni strzeleckiej i lekkiej Ukraina przyjmie krajową strategię i plan działania w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu handlowi bronią palną, amunicją i materiałami wybuchowymi oraz ich nielegalnemu posiadaniu, określające zakres obowiązków organów krajowych, działania, które należy podjąć w określonych ramach czasowych, oraz finansowanie tych działań, a także poczyni konkretne postępy w realizacji tej strategii i tego planu działania.

Monitorowanie postępów w dostosowywaniu przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego i we wdrażaniu tego dorobku będzie kontynuowane przez cały czas trwania negocjacji. UE podkreśla, że będzie wyjątkowo bacznie monitorować wszystkie poszczególne kwestie wspomniane powyżej z myślą o tym, aby Ukraina dysponowała zdolnościami administracyjnymi i zdolnością do zakończenia procesu dostosowywania przepisów we wszystkich sektorach objętych przedmiotowym klastrem, a także aby czyniła dalsze postępy we wdrażaniu i egzekwowaniu przepisów. Należy zwrócić szczególną uwagę na powiązania pomiędzy rozdziałami z przedmiotowego klastra a innymi rozdziałami negocjacyjnymi. Ostatecznej oceny zgodności ustawodawstwa Ukrainy z unijnym dorobkiem prawnym oraz zdolności wdrożeniowych Ukrainy można będzie dokonać dopiero na późniejszym etapie negocjacji.

Uwzględniając wszystkie wymienione powyżej kwestie, konferencja będzie musiała powrócić do tego klastra we właściwym czasie.

Ponadto UE przypomina, że między dniem 8 lipca 2026 r. a datą zakończenia negocjacji mogą wejść w życie nowe akty prawne stanowiące część unijnego dorobku prawnego.